

Zpráva pro školu z evaluačního nástroje Dotazník strategií učení cizímu jazyku

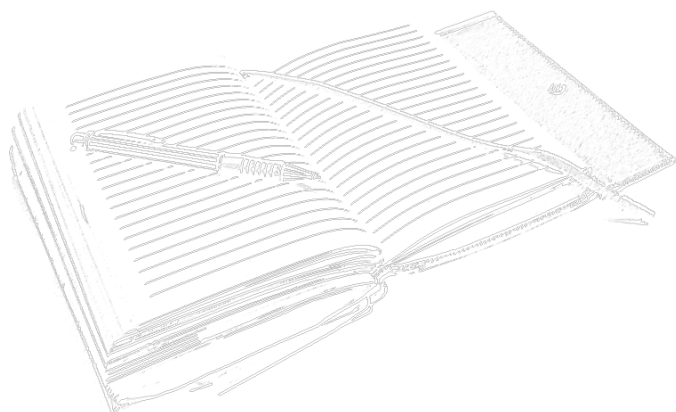
Škola	Testovací škola NÚOV, Praha
Datum	15. 06. 2010

Zúčastněné třídy

Datum testování	Třída	Učitel	Předmět	Otestováno žáků
15. 06. 2010	3. A	marie malá	Francouzština	2

Zúčastnění učitelé

Datum testování	Jméno učitele	Třída	Předmět
15. 06. 2010	marie malá	3. A	Francouzština
15. 06. 2010	pepa novák	3. A	Francouzština

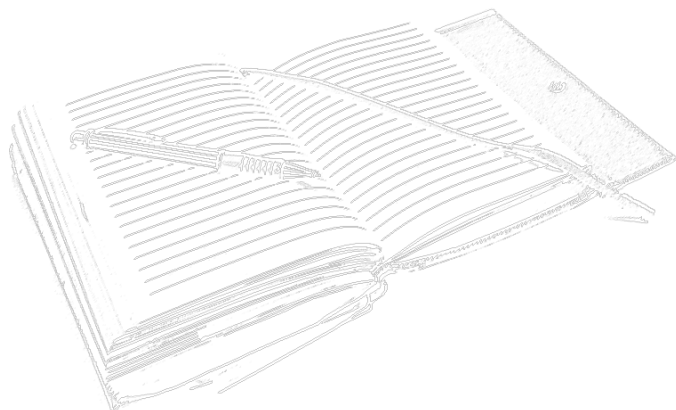
Vážené paní ředitelky, páni ředitelé a pedagogičtí pracovníci školy,

v této zprávě s výsledky se dozvíte, které strategie učení cizímu jazyku žáci vaší školy používají a jak je používání strategií podporováno ve výuce.

Strategie učení mohou pomoci žákům učit se cizí jazyk snadněji a lépe. Představují hlavní komponentu kompetence k učení. Strategie chápeme jako soubory činností, plánů a postupů používané žáky k usnadnění získávání, zapamatování, vybavení si a použití informací.

Zpráva zahrnuje výsledky za všechny třídy a učitele, kteří se dosud z vaší školy výzkumu zúčastnili. Další zprávy, které máte k dispozici, byly zprávy pro jednotlivé žáky (a) a jednotlivé učitele současně s výsledky za odpovídající třídu žáků (b).

Ve výuce se lze v návaznosti na výsledky dotazníku zaměřit na rozvoj těch strategií, které zatím nebyly výukou příliš podporovány a žáci je zároveň nepoužívají.

a) POUŽÍVÁNÍ STRATEGIÍ ŽÁKY

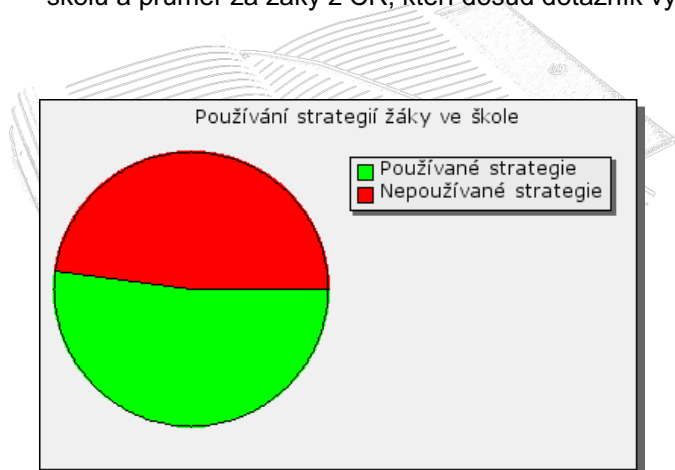
Výsledky ukazují, jak žáci celkově používají strategie. Dále, jak používají strategie u jednotlivých řečových dovedností a podle funkcí strategií v procesu učení. Výsledky jsou srovnávány na více úrovních: za třídu, ročník, školu a Českou republiku.

! Používání mnohých strategií souvisí pozitivně se vzdělávacími výsledky žáků jak z hlediska známky, tak znalosti jazyka a celoživotního učení. U některých dílčích strategií nebyl vztah k výsledkům žáka výzkumně dokázán. To, že strategie v některé oblasti nejsou příliš používány, ještě přímo neznamená, že by žáci nebo škola měli dosahovat špatné vzdělávací výsledky. Vzdělávací výsledky jsou závislé také na mnoha dalších aspektech.

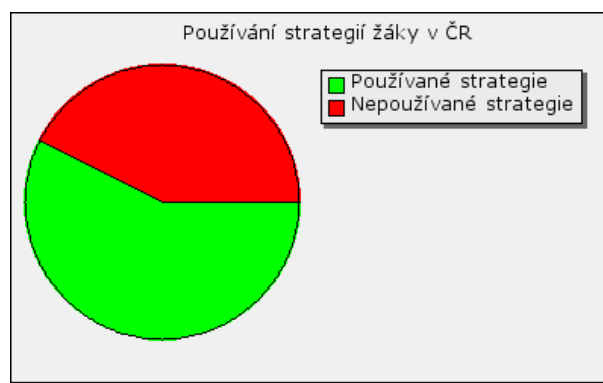
1. Jak moc žáci vaší školy strategie používají?

Je dobré, aby žáci uměli volit vhodné strategie učení a používali je. Podívejte se, jak žáci strategie používají.

Graf srovnává průměrnou míru (uváděného) používání strategií žáky jednotlivých tříd, průměr používání za celou školu a průměr za žáky z ČR, kteří dosud dotazník vyplňovali.

graf 1: Používání strategií žáky ve škole

graf 2: Používání strategií žáky v ČR

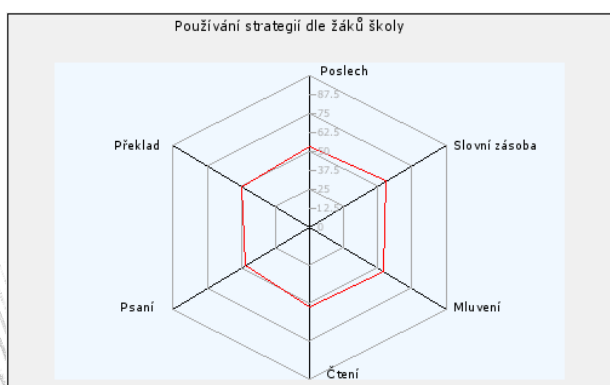

graf 3: Používání strategií žáky v jednotlivých třídách

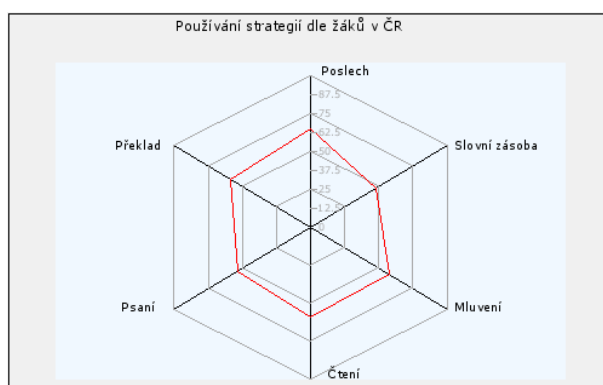
2. Používání strategií žáky podle řečových dovedností a jazykových prostředků

Řečovými dovednostmi rozumíme produktivní dovednosti (psaní, mluvení) a receptivní (čtení, poslech). Z jazykových prostředků graf ukazuje výsledky používání strategií, které zlepšují překlad a osvojování slovní zásoby.

Podívejte se, ve které oblasti žáci používají strategie nejvíce. Neznamená to nutně, že by danou oblast uměli lépe nebo méně. Výsledky ukazují pouze to, zda se umí danou řečovou dovedností učit, resp. zda používají určité strategie učení, které napomáhají rozvoji dané řečové dovednosti. Výsledky naznačují, ve které oblasti je pro žáky učení obtížné a kde naopak ví, jak se učit nebo dovednost rozvíjet a používat.

graf 4: Používání strategií žáky školy podle řečových dovedností a jazykových prostředků

graf 5: Používání strategií žáky v ČR podle řečových dovedností a jazykových prostředků

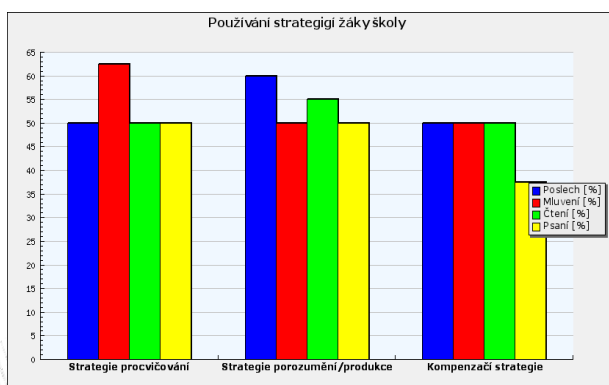
Srovnání tříd podle používání strategií žáky podle řečových dovedností a jazykových prostředků

Třída	Poslech	Slovní zásoba	Mluvení	Čtení	Psaní	Překlad
3. A	53.33 %	56.25 %	53.85 %	53.13 %	46.67 %	50.00 %

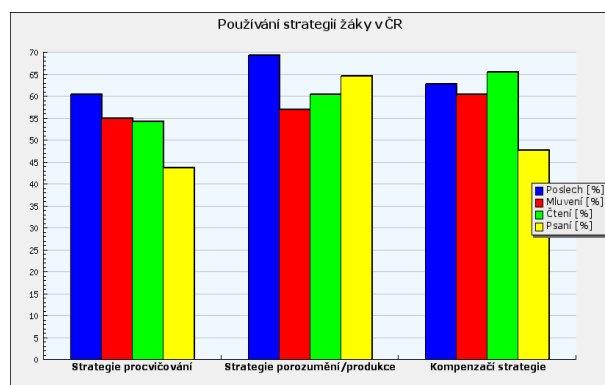
2.1. Používání strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií žáky

Podívejte se, které kategorie strategií žáci používají nejvíce a nejméně u jednotlivých řečových dovedností. Jedná se o strategie procvičování jazyka (a), strategie zlepšující porozumění jazyku nebo jeho produkci (b) a strategie kompenzační (c), které používáme, když nevíme, jak něco v cizím jazyce říct. Kompenzační strategie jsou důležité zejména v přirozeném prostředí.

Na oblasti, které jsou strategiemi málo podporovány, se lze ve výuce zaměřit.

graf 6: Používání strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií žáky školy

graf 7: Používání strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií žáky v ČR

Srovnání tříd podle používání strategie procvičování

Třída	Poslech	Mluvení	Čtení	Psaní
3. A	50.00 %	62.50 %	50.00 %	50.00 %

Srovnání tříd podle používání strategie porozumění/produkce

Třída	Poslech	Mluvení	Čtení	Psaní
3. A	60.00 %	50.00 %	55.00 %	50.00 %

Srovnání tříd podle používání kompenzační strategie

Třída	Poslech	Mluvení	Čtení	Psaní
3. A	50.00 %	50.00 %	50.00 %	37.50 %

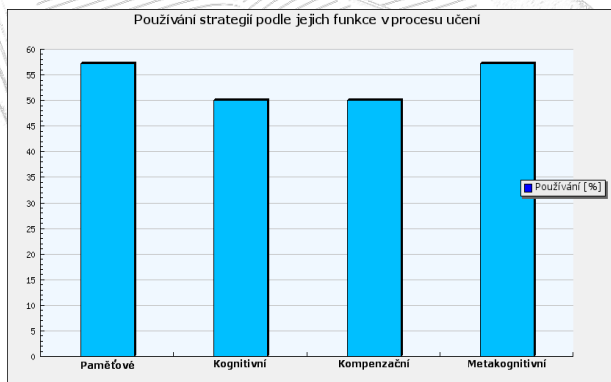
3. Používání strategií podle jejich funkce v procesu učení

Podívejte se, kterou skupinu strategií žáci nejvíce používají a kterou nejméně. Oblast, ve které jsou strategie nejméně používané, můžete ve výuce posílit.

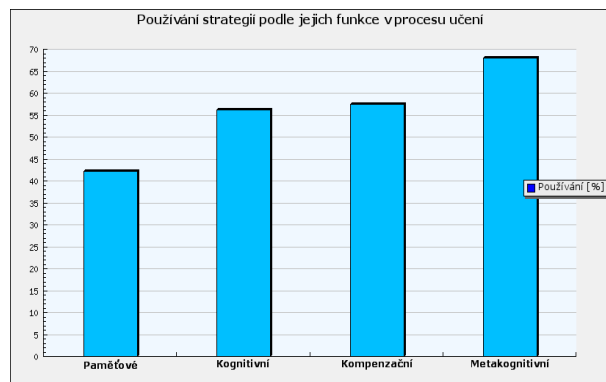
Paměťové strategie pomáhají např. zapamatování slovní zásoby. Jedná se o propojování, používání představivosti, zasazování do souvislostí, strukturované správné opakování, používání kartiček při učení apod. Kognitivní strategie se zaměřují přímo na práci v daném jazyce. Zahrnují opakování činnosti, napodobování rodilých mluvčích, procvičování výslovnosti a psaní slov, procvičování v přirozeném prostředí, zběžné a hloubkové čtení, hledání hlavní myšlenky, usuzování, analyzování, překládání, přenos znalostí, psaní si poznámek a souhrnů, zdůrazňování a podtrhávání aj.

Kompenzační strategie slouží ke kompenzaci znalostí, které člověk zatím nemá, jelikož se jazyk teprve učí. Jedná se o odhadování, přechod do mateřského jazyka, obdržení pomoci, výběr tématu, přizpůsobení si sdělení, používání novotvarů, opisu, synonym aj.

Metakognitivní strategie se týkají obecně procesu učení. Zahrnují řízenou a selektivní pozornost, organizaci učení, plánování, monitorování, hodnocení, přípravu na očekávaný úkol, vyhledávání příležitostí k používání jazyka aj.

graf 8: Používání strategií podle jejich funkce v procesu učení žáky školy

graf 9: Používání strategií podle jejich funkce v procesu učení v ČR

Srovnání tříd v používání strategií podle jejich funkce v procesu učení

Třída	Paměťové s.	Kognitivní s.	Kompenzační s.	Metakognitivní s.
3. A	57.14 %	50.00 %	50.00 %	57.14 %

b) PODPORA STRATEGIÍ UČENÍ VE VÝUCE

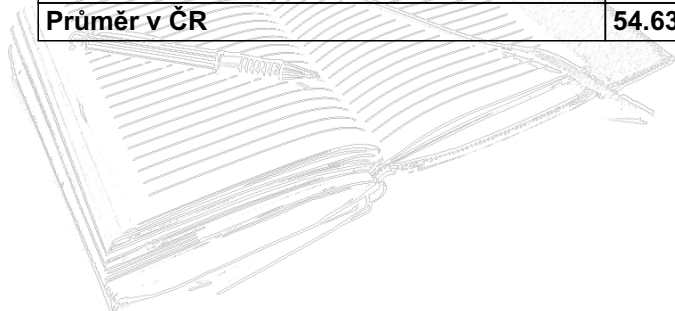
V této části se dozvíte, jak učitelé ve výuce podporují používání strategií žáků tím, že je o strategiích informují, doporučují je nebo je ve výuce přímo a nepřímo procvičují a používají.

! S výsledky jednotlivých učitelů je nutné pracovat citlivě. Případná nižší nebo vyšší podpora strategií ještě nemusí přímo něco znamenat. Netaktní přístup může způsobit uzavření se učitele a jeho neochotu podílet se na dalších autoevaluacích nebo může nutit učitele zkreslovat své odpovědi v dalších evaluacích, jejichž výsledky jsou k dispozici veřejnosti a vedení školy.

1. Celková míra podpory strategií učení ve výuce

Podívejte se, jak jsou strategie podporovány ve výuce jednotlivých učitelů.

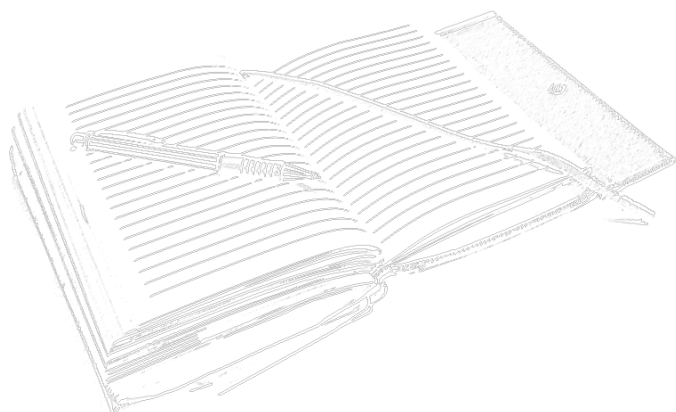
Jméno učitele	Používání strategií
marie malá	45.83 %
pepa novák	54.17 %
Průměr školy	50.00 %
Průměr v ČR	54.63 %

2. Podpora strategií podle řečových dovedností a jazykových prostředků

Podívejte se, jak jsou strategie podporovány v jednotlivých oblastech u různých učitelů na škole a ve srovnání s průměrem ČR.

Jméno učitele	Poslech	Slovní zásoba	Mluvení	Čtení	Psaní	Překlad
marie malá	53.33 %	0.00 %	61.54 %	43.75 %	46.67 %	60.00 %
pepa novák	46.67 %	75.00 %	53.85 %	37.50 %	66.67 %	60.00 %
Průměr školy	50.00 %	37.50 %	57.69 %	40.63 %	56.67 %	60.00 %
Průměr v ČR	55.56 %	45.83 %	61.54 %	50.00 %	53.33 %	66.67 %

2.1. Podpora strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií učitelů

Podívejte se, jak jsou strategie podporované v daných oblastech jednotlivými učiteli ve srovnání s ostatními učiteli na škole a s průměrem výsledků učitelů v ČR.

Strategie procvičování

Jméno učitele	Poslech	Mluvení	Čtení	Psaní
marie malá	25.00 %	100.00 %	50.00 %	40.00 %
pepa novák	50.00 %	50.00 %	25.00 %	100.00 %
Průměr školy	37.50 %	75.00 %	37.50 %	70.00 %
Průměr v ČR	41.67 %	75.00 %	50.00 %	66.67 %

Strategie porozumění/produkce

Jméno učitele	Poslech	Mluvení	Čtení	Psaní
marie malá	100.00 %	50.00 %	40.00 %	50.00 %
pepa novák	60.00 %	50.00 %	40.00 %	50.00 %
Průměr školy	80.00 %	50.00 %	40.00 %	50.00 %
Průměr v ČR	80.00 %	50.00 %	46.67 %	44.44 %

Kompenzační strategie

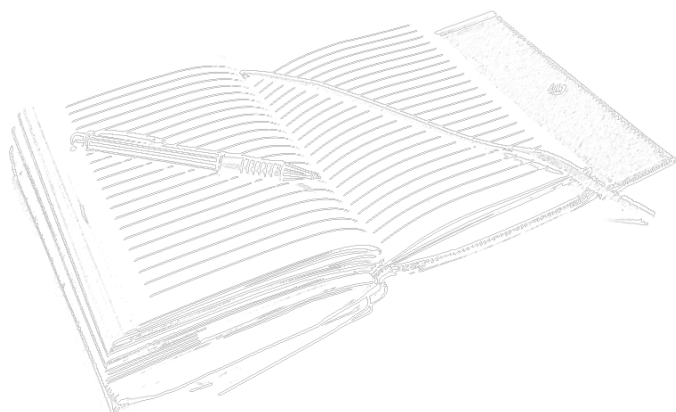
Jméno učitele	Poslech	Mluvení	Čtení	Psaní
marie malá	33.33 %	40.00 %	50.00 %	50.00 %
pepa novák	33.33 %	60.00 %	50.00 %	50.00 %
Průměr školy	33.33 %	50.00 %	50.00 %	50.00 %
Průměr v ČR	44.44 %	60.00 %	66.67 %	50.00 %

3. Podpora strategií podle jejich funkce v procesu učení

Podívejte se, jak jsou strategie učitelů podporované v daných skupinách strategií dělených podle funkce strategií v procesu učení.

Vysvětlení ke skupinám strategií viz předchozí kapitola a3).

Jméno učitele	Paměťové	Kognitivní	Kompenzační	Metakognitivní
marie malá	0.00 %	40.63 %	42.11 %	85.71 %
pepa novák	71.43 %	50.00 %	52.63 %	57.14 %
Průměr školy	35.71 %	45.31 %	47.37 %	71.43 %
Průměr v ČR	42.86 %	48.96 %	52.63 %	76.19 %

c) SROVNÁNÍ PODPORY STRATEGIÍ VE VÝUCE A POUŽÍVÁNÍ STRATEGIÍ ŽÁKY

Dozvíte se, jak spolu koresponduje podpora strategií ve výuce a používání strategií žáky.

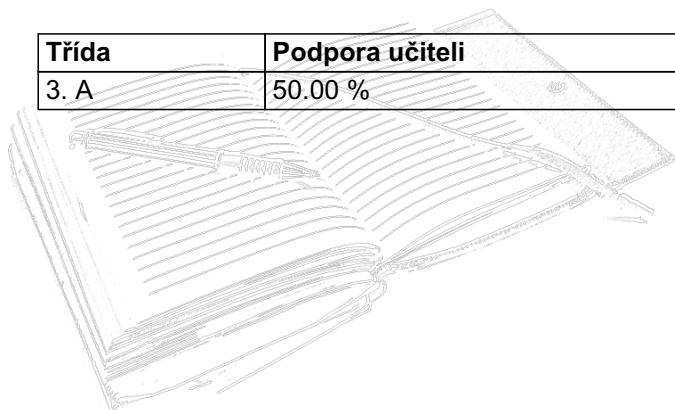
! U výsledků je důležité brát v úvahu specifika výsledků z dotazníků: Nedožíváme se, co žáci a učitel dělají, ale co uvádí, že dělají, což se může od toho, co skutečně dělají, lišit. Lidé mají různou přesnost odhadu a uvědomění si toho, co dělají.

! Učitel může také ve výuce strategie doporučovat nebo procvičovat, ale žák je přesto nemusí používat a nemusí to efektivně jeho učení nutně vadit, pokud to kompenzují jiné faktory. Naopak žáci mohou používat strategie, které učitel nepodporuje, protože se je naučili jinde než ve výuce.

1. Srovnání celkové míry podpory strategií ve výuce a používání strategií žáky

Podívejte se, jak jsou strategie podporované ve výuce v jednotlivých třídách (jazykových skupinách) a jak je používají žáci.

Třída	Podpora učiteli	Používání žáky
3. A	50.00 %	52.08 %

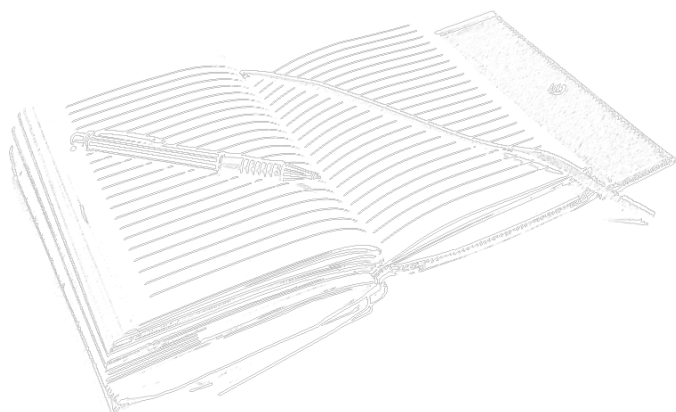

2. Srovnání podpory a používání strategií podle řečových dovedností

Podívejte se, jak jsou strategie u jednotlivých dovedností podporovány ve výuce a jak je používají žáci.

Třída	Poslech	Slovní zásoba	Mluvení	Čtení	Psaní	Překlad
3. A	50.00 / 53.33	37.50 / 56.25	57.69 / 53.85	40.63 / 53.13	56.67 / 46.67	60.00 / 50.00

Pozn.: výsledek je zapsán ve formátu podpora učitelů / používání žáků a udán v procentech

2.1. Podpora strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií žáky

Podívejte se, jak jsou strategie v jednotlivých oblastech podporovány ve výuce a jak je používají žáci.

Strategie procvičování

Třída	Poslech	Mluvení	Čtení	Psaní
3. A	37.50 / 50.00	75.00 / 62.50	37.50 / 50.00	70.00 / 50.00

Pozn.: výsledek je zapsán ve formátu podpora učitelů / používání žáků a udán v procentech

Strategie porozumění/produkce

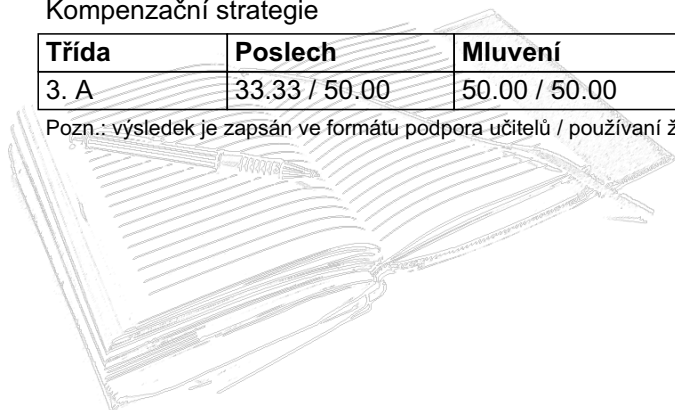
Třída	Poslech	Mluvení	Čtení	Psaní
3. A	80.00 / 60.00	50.00 / 50.00	40.00 / 55.00	50.00 / 50.00

Pozn.: výsledek je zapsán ve formátu podpora učitelů / používání žáků a udán v procentech

Kompenzační strategie

Třída	Poslech	Mluvení	Čtení	Psaní
3. A	33.33 / 50.00	50.00 / 50.00	50.00 / 50.00	50.00 / 37.50

Pozn.: výsledek je zapsán ve formátu podpora učitelů / používání žáků a udán v procentech

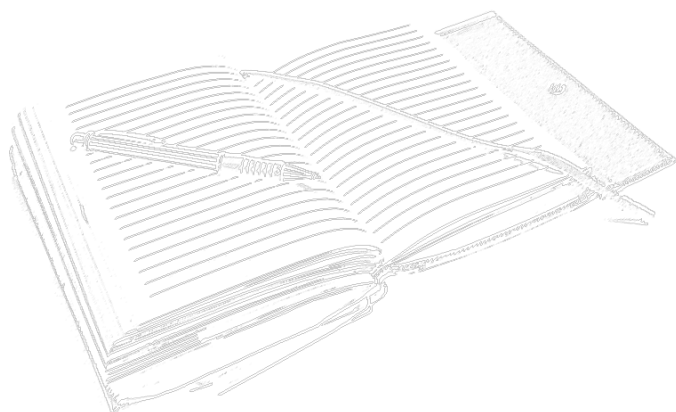

3. Podpora strategií podle jejich funkce v procesu učení

Podívejte se, jak jsou strategie v jednotlivých kategoriích strategií podporovány ve výuce a jak je používají žáci.

Třída	Paměťové s.	Kognitivní s.	Kompenzační s.	Metakognitivní s.
3. A	35.71 / 57.14	45.31 / 50.00	47.37 / 50.00	71.43 / 57.14

Pozn.: výsledek je zapsán ve formátu podpora učitelů / používání žáků a udán v procentech

4. Které strategie můžete na škole ve výuce cizího jazyka ještě podporovat?

Přehled ukazuje souhrnné výsledky za celou školu. Zobrazují se strategie, které více než 80 % učitelů ve výuce nepodporuje a zároveň je více než 80 % žáků nepoužívá.

1. POSLECH

a, Co můžete ve výuce dělat, aby žáci poslouchali více

- Sledovat různé televizní pořady nebo videa v cizím jazyce.

b, Co můžete ve výuce dělat, aby žáci rozuměli vyslovovaným hláskám

Zde již všechny strategie používáte.

c, Co můžete dělat, aby žáci rozuměli tomu, co slyší

- Učit je zachycovat důležitá slova.

d, Co můžete radit žákům, aby dělali, když nerozumí řečenému

- Požádat člověka, se kterým mluví, aby zpomalil.
- Zeptat se.
- Odhadnout význam z tónu hlasu (např. rozzlobený nebo šťastný).
- Odhadnout význam z toho, co již bylo řečeno.

2. SLOVNÍ ZÁSoba

a, Co můžete ve výuce dělat, aby si žáci zapamatovali nová slovíčka

- Spojovat výslovnost nového slovíčka s výslovností slova, které už znají.
- Používat rýmy, aby si nová slovíčka zapamatovali.
- Říkat jim, aby si představili obrázek nového slovíčka v mysli.
- Nejprve nová slovíčka několikrát procházet.
- Později opakovat dříve naučená slovíčka.

3. MLUVENÍ

a, Co můžete dělat, aby žáci procvičovali mluvení

- Nechat je říkat nové výrazy nahlas.

b, Co můžete radit žákům a procvičovat to s nimi, aby více mluvili s jinými lidmi

- Říkat jim, že je dobré začínat rozhovor.
- Říkat jim, že je dobré změnit téma, když neznají slovíčka, která potřebují.

c, Co můžete radit žákům a procvičovat to s nimi, aby dělali, když si nemohou vzpomenout na nějaký výraz

- Mohou to zkusit říct jinak.

- Mohou použít česká slova a vyslovit je jakoby cizím jazykem.

4. ČTENÍ

a, Co můžete žákům radit a procvičovat to s nimi, aby více četli v cizím jazyce

- Číst hodně v cizím jazyce.
- Říkat žákům, ať si čtou pro zábavu v daném cizím jazyce.
- Říkat žákům, ať si hledají ke čtení věci, které nejsou příliš obtížné.

b, Co můžete žákům doporučit a procvičovat to s nimi, aby rozuměli textu

- Číst věci více než jednou.
- Vést je k přemýšlení o tom, co bude v textu následovat.
- Přerušit čtení a ujasníme si, co jsme právě četli.
- Říkat jim, ať si podtrhávají části, které se zdají důležité.
- Říkat jim, ať si označují text různými barvami, aby lépe rozuměli.

c, Co můžete žákům radit a procvičovat to s nimi, když nerozumí textu

- Používat slovník, aby si význam vyhledali.

5. PSANÍ

a, Co můžete žákům radit a procvičovat to s nimi, aby psali více

- Procvičovat psanou formu slovíček.
- Říkat jim, ať si při výuce dělají poznámky v cizím jazyce.
- Psát v cizím jazyce jiným lidem.

b, Co můžete žákům radit a procvičovat to s nimi, aby psali lépe

- Používat slovník.
- Říkat jim, aby si přepsali, co napsali, aby to vylepšili.
- Říkat jim, aby používali kontrolu pravopisu nebo gramatiky na počítači.

c, Co můžete radit žákům, aby dělali, když si žáci nemohou vzpomenout na slovíčko nebo frázi, kterou chtějí napsat

- Říkat jim, ať to zkusí říci jiným způsobem a procvičovat to s nimi.
- Mohou použít slovo z češtiny nebo nějaké mezinárodní slovo a pokračovat v psaní.
- Mohou použít slova z češtiny nebo mezinárodní slova, ale přidat k nim koncovky z cizího jazyka.

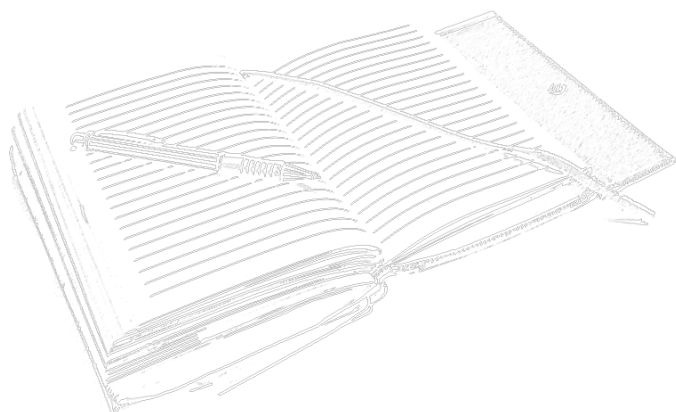
6. PŘEKLAD

a, Co můžete radit žákům, aby dělali, když překládají

- Překládat při čtení, aby se žáci ujistili, že tomu rozumí.

b, Co můžete doporučit žákům, aby dělali pro myšlení v cizím jazyce

- Říkat jim, aby pustili češtinu z hlavy.

d) JAKÉ DALŠÍ VÝSLEDKY MÁ ŠKOLA K DISPOZICI?

Zprávy pro jednotlivé žáky základní školy, které ukazují:

1. Kolik ze strategií každý žák používá a nepoužívá,
2. používání strategií podle řečových dovedností,
3. srovnání výsledků žáka se spolužáky ze třídy,
4. srovnání výsledků žáka s žáky v ČR,
5. seznam strategií, které žák může ještě používat u jednotlivých řečových dovedností.

Zprávy pro jednotlivé učitele, které ukazují:

1. Kolik ze strategií učitel podporuje nebo používá,
2. podporu strategií podle řečových dovedností, podporu strategií procvičování, recepce/produkce jazyka a kompenzačních strategií,
3. podporu strategií podle jejich funkce v procesu učení,
4. srovnání výsledků učitele s učiteli ze školy: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
5. srovnání výsledků učitele s učiteli v ČR: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
6. srovnání výsledků učitele s žáky třídy: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
7. srovnání výsledků učitele v jedné třídě s výsledky z dalších tříd, kde učí: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
8. srovnání výsledků dané třídy s výsledky žáků škoie: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
9. srovnání výsledků dané třídy s výsledky žáků v ČR: podle dovedností (a) a funkcí strategií (b),
10. seznam, které další strategie může učitel ve výuce ještě podporovat.